

CZ-10-510

Výtisk č.6

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

**o odborném zjišťování příčin incidentu
nedovoleného vjezdu na aktivní RWY 13
letounem B737-800 poznávací značky OK-TVP
dne 4.10. 2010 na letišti PRAHA / Ruzyně.**

Květen 2011

Seznam použitých zkratk

ATC	Řízení letového provozu
ATCo	Řídící letového provozu
ATPL	Průkaz dopravního pilota
ATS	Letové provozní služby
CPL	Průkaz obchodního pilota
FDR	Zapisovač letových dat
FO	Druhý pilot
HP	Vyčkávací místo
KT(kt)	Knot, uzel – jednotka rychlosti (1 námořní míle tj.1852m hodinu ⁻¹)
LKPR	ICAO indikátor letiště Praha/Ruzyně
LP	Letiště Praha, a.s.
M (m)	Metr, délková míra
NIL	Žádný
PF	Pilot letící
PIC	Velitel letadla
RI	Nedovolený vstup na RWY
RWY	Dráha
ŘLP ČR	Řízení letového provozu České republiky, s.p.
SELČ	Středoevropský letní čas
SPECI	Mimořádné letištní meteorologické hlášení
T	Teplota (°C)
TWR	Letištní řídicí věž
TWY	Pojížděcí dráha
UTC	Světový koordinovaný čas

A) Úvod

Letoun B737-800

Provozovatel: Travel Servis a.s.
Výrobce a model letadla: Boeing 737-800
Poznávací značka: OK-TVP
Volací znak: TVS1038

Místo události

Místo události:	Letiště PRAHA/Ruzyně (LKPR)
Datum:	4.10.2010
Čas:	12:35 SELČ (10:35 UTC), dále všechny časy v UTC

B) Informační přehled

Dne 4. 10. 2010 bylo na základě oznámení orgánů Letiště Praha, a. s. a ATS zahájeno zjišťování příčin incidentu letounu během poježdění ke vzletu, nedovoleného vstupu letounu TVS1038 na aktivní RWY 13.

V důsledku obsazené RWY 13 musel ATCo vydat instrukci pro letoun B737-800, volací znak NAX3580, který byl na krátkém finále, k provedení postupu nezdařeného přiblížení. Zároveň ATCo vydal instrukci tomuto letounu k vyhnutí 15° doprava pro zajištění jeho rozstupu od letounu, který odlétal před TVS1038.

Mezi odlétajícím letounem a letounem provádějícím postup nezdařeného přiblížení byl snížen vertikální rozstup na 70% a horizontální rozstup na 66% v nestejných časech.

Nedošlo k žádnému zranění.

Příčinu události zjišťovala komise ÚZPLN ve složení:

Předseda komise: Ing. Josef Procházka
Členové komise: Ing. Ľudmila Pavlíková
Ing. Petr Hloušek, Letiště Praha, a.s.
Ing. Petr Klikar, Řízení letového provozu ČR, s.p.

Závěrečnou zprávu vydal:

ÚSTAV PRO ODBORNÉ ZJIŠŤOVÁNÍ PŘÍČIN LETECKÝCH NEHOD
Beranových 130
199 01 PRAHA 99

Dne 9. května 2011

C) Hlavní část zprávy obsahuje:

1. Faktické informace
2. Rozbory
3. Závěry
4. Bezpečnostní doporučení

1 Faktické informace

1.1 Průběh události

Na LKPR byla v používání RWY 13. Hustota provozu byla označena stupněm 3 (střední zátěž). Provoz probíhal v dopolední letové špičce.

Posádka TVS1038 obdržela od ATCo povolení k pojíždění na vyčkávací místo do blízkosti RWY 13 po TWY H1, F, L a RWY 24 a vyčkávat v blízkosti RWY 13 („*enter runway 24 and hold short of RWY 13*“). Tuto příkazovou instrukci posádka TVS1038 potvrdila jejím opakováním. Vysílání ATCo i TVS1038 byla dobře čitelná.

Následně ale posádka TVS1038 vstoupila na RWY 13 za startující letoun typu ATR, CSA724.

Z důvodů obsazené RWY 13 letounem TVS1038, vydal ATCo pokyn k provedení postupu nezdařeného přiblížení letounu, B737-800, volací znak NAX3580, který byl v té době na krátkém finále pro tuto RWY.

Dále ATCo vydal pokyn pro NAX3580 k jeho vybočení 15°doprava pro zabezpečení rozstupu mezi ním a letounem CSA724, který prováděl vzlet z RWY 13 a byl pomalejší oproti NAX3580, který prováděl postup nezdařeného přiblížení.

Mezi odlétajícím letounem CSA724 a letounem provádějícím postup nezdařeného přiblížení NAX3580 byl snížen vertikální rozstup na 70% tj. 700 ft a v jiném čase horizontální rozstup na 66% tj. 2 NM.

1.2 Zranění osob

Ke zranění osob nedošlo.

1.3 Poškození letadla

K poškození letounů nedošlo.

1.4 Ostatní škody

Nebyly hlášeny.

1.5 Informace o posádce

1.5.1 Posádka B737-800

PIC, PF (muž) – věk: 47

Počet nalétaných hodin: 14 500

Na typu: 11 000

ATPL: Platný

Osvědčení zdravotní způsobilosti: Platné

F/O (muž) – věk: 43

Počet nalétaných hodin: 3 000

Na typu: 2 462

CPL: Platný

Osvědčení zdravotní způsobilosti: Platné

1.6 Informace o letounu

Rok výroby: 2001

Nálet: 30 787

Osvědčení letové způsobilosti: Platné

Pojištění: Platné

1.7 Meteorologická situace na LKPR

0410 1000 METAR LKPR 041000Z 13012KT 9000 OVC018 12/08 Q1012 NOSIG RMK REG QNH 1008=
0410 1030 METAR LKPR 041030Z 13012KT 9000 BKN018 12/08 Q1012 NOSIG RMK REG QNH 1008=
0410 1100 METAR LKPR 041100Z 13013KT 9000 BKN018 12/09 Q1011NOSIG RMK REG QNH 1008=
V intervalu 1000-1100UTC nebyla vydána žádná zpráva SPECI

1.8 Radionavigační a vizuální prostředky

Radionavigační prostředky na letišti neměly vliv na vznik letecké nehody.

Vizuální prostředky odpovídaly třídě letiště 4E s dráhou pro přesné přístrojové přiblížení (ICAO ANNEX14).

1.9 Spojovací služba

Mezi službou řízení letového provozu a letadly bylo spojení vedeno na frekvenci TWR 118,100 MHz.

Záznam radiokorespondence byl srozumitelný.

Spojovací služba neměla vliv na vznik incidentu.

1.10 Informace o letišti

LKPR – PRAHA/Ruzyně je veřejné mezinárodní letiště.

Třída letiště 4E.

Značení odpovídá předpisu ICAO ANNEX 14.

1.11 Letové zapisovače a ostatní záznamové prostředky

Byly využity záznamy ŘLP ČR s.p.:

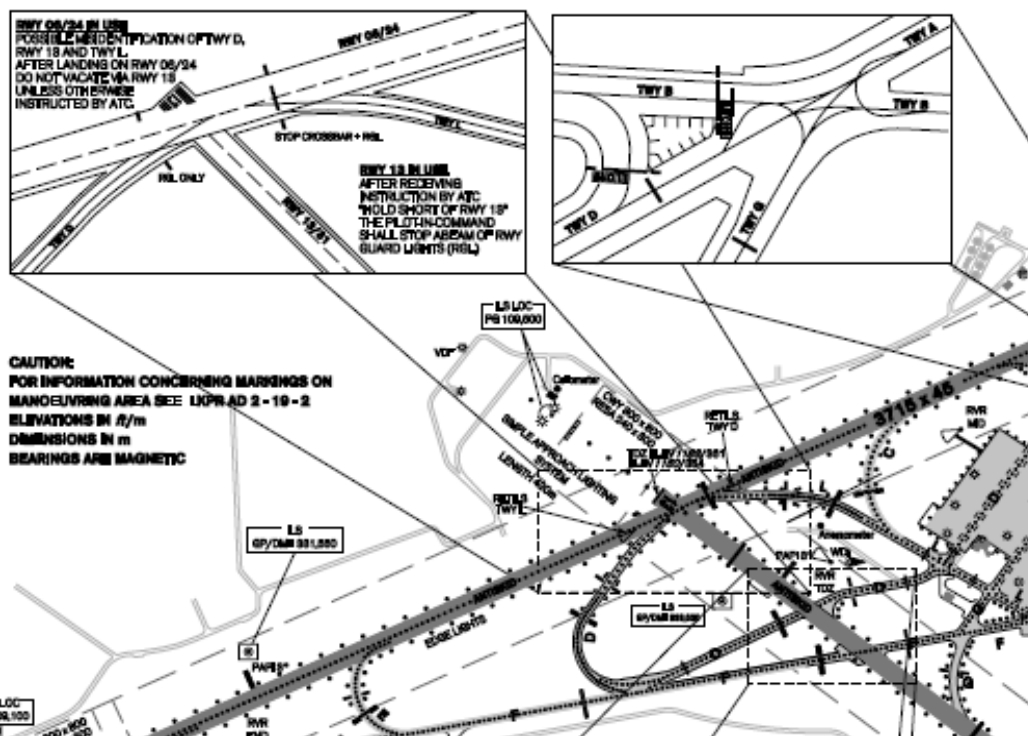
- záznam radiotelefonní komunikace;
- radarový záznam.

1.12 Popis místa incidentu

Událost se stala v prostoru odbočení z RWY 24 na aktivní RWY 13.

OBR. 1: AERODROME CHART – ICAO, PRAHA/Ruzyně LKPR AD 2-19-1

ČESKÁ REPUBLIKA, Letecká informační příručka

1.13 Lékařské a patologické nálezy

NIL

1.14 Požár

NIL

1.15 Pátrání a záchrana

NIL

1.16 Testy a výzkum

NIL

1.17 Informace o provozních organizacích

ŘLP ČR, s.p. je poskytovatelem letových provozních služeb na letišti PRAHA/Ruzyně.

Oprávnění k poskytování letových provozních služeb – platné.

Letecká společnost TRAVEL Servis a.s. provozuje charterové lety, pravidelné linky a privátní lety-aerotaxi kategorie Business Jet. Oprávnění k poskytování služeb – platné.

1.18 Doplnkové informace

Z výpovědi posádky TVS1038

Byla povolena pojíždět na vyčkávací místo RWY 13 přes H1, F, L a RWY 24. Další pojíždějící provoz před sebou (CSA724) posádka viděla. Provoz na přiblížení na RWY 13 (NAX3580) posádka viděla a měla s ním TCAS indikaci 1100-1200 ft.

1.19 Způsoby odborného zjišťování příčin

Při odborném zjišťování příčin letecké nehody bylo postupováno v souladu s ANNEX 13.

2 Rozbory

2.1 Posádka TVS1038

- Piloti měli platné průkazy způsobilosti.
- Piloti měli platné osvědčení zdravotní způsobilosti.
- Posádka instrukci od ATCo pro vstup na RWY 24 a vyčkávat v blízkosti RWY 13 potvrdila jejím zopakováním.

2.2 Meteorologické podmínky

- Neměly vliv na vznik letecké nehody.

2.3 Průběh letu

- ATCo vydal posádce TVS1038 povolení k pojíždění na vyčkávací místo RWY 13 po TWYs H1, F, L, a RWY 24 standardní frazeologií.
- V průběhu pojíždění dostala posádka TVS1038 instrukci „vstupte na dráhu 24 a vyčkávejte v blízkosti dráhy 13“. Tuto instrukci posádka potvrdila jejím zopakováním.
- Na vyčkávacím místě v blízkosti RWY 13 posádka TVS1038 nezastavila, ale pokračovala nedovoleně až na RWY 13.
- ATCo vydal pokyn letounu na krátkém finále k opakování okruhu a k jeho vyhnutí 15°doprava pro zabezpečení rozstupu mezi ním a startujícím letounem.

3 Závěry

3.1 Komise dospěla k následujícím závěrům.

- Posádka TVS1038 přes potvrzení instrukce od ATCo „vyčkávejte v blízkosti dráhy 13“ na tuto dráhu vjela.
- ATCo vydal instrukci letounu NAX3580 na krátkém finále k opakování okruhu z důvodu obsazené RWY 13 letounem TVS1038.

- ATCo vydal dále instrukci k vybočení NAX3580 15°doprava pro zajištění rozstupu mezi ním a startujícím CSA724.
- Událost je hodnocena jako Runway Incursion v důsledku nedovoleného vjezdu TVS1038 na aktivní RWY 13.
- Následné snížení minima rozstupu mezi NAX3850, který prováděl postup nezdařeného přiblížení a odlétávajícího CSA724 bylo vyústěním této situace.
- Vektorováním NAX3850, provádějícího postup nezdařeného přiblížení, 15°doprava bylo eliminováno nebezpečí srážky mezi ním a odlétávajícím CSA724.
- Mezi NAX3850 a CSA724 došlo ke snížení vertikálního rozstupu na 70% a horizontálního rozstupu na 66% v nestejných časech.
- Vzhledem k tomu, že došlo ke snížení horizontálního a vertikálního rozstupu většímu než polovina minimálního rozstupu a které vyžadovalo manévr k vyhnutí srážce, je závažnost vlivu na bezpečnost provozu letadel a osob na palubě hodnocena dle předpisu L 13, dodatek R, jako Major Incident / Near collision, separation minima infringement. Dle schématu hodnocení závažnosti je událost hodnocena jako Major Incident / Rare = „B4“.

3.2 Příčiny

- Selhání lidského činitele – posádka nedodržela instrukce vydané ATCo.

.....
 Ing. Josef PROCHÁZKA
 předseda komise

4. Bezpečnostní doporučení

Ponechávám na provozovateli.

Schvaluji:

.....
 Ing. Pavel ŠTRŮBL
 ředitel

V Praze dne května 2011

Rozdělovník

Poř.č.	Název organizace	Odesláno dne
1.	ÚZPLN	uloženo 2011
2.	MD - OCL	
3.	ÚCL	
4.	Letiště Praha, a. s.	
5.	Řízení letového provozu ČR, s.p.	
6.	TRAVEL Servis	

Podklady

Poř.č.	Název přílohy	Počet listů
1.	Hlášení o události a notifikace	4
2.	Údaje o posádce a výpověď	12
3.	Údaje o letounu	2
4.	Korespondence	3